

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,

ректор _____ Олександр ШЕВЧЕНКО

«12» травня 2022 р.

ПРОГРАМА

вступного випробування з **української мови** для вступу на навчання за освітнім
ступенем **бакалавра**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Ця програма розроблена для проведення вступного випробування з української мови для вступників з числа громадян України при вступі на навчання за освітнім ступенем: **бакалавра** на основі освітньо-кваліфікаційного рівня (далі – ОКР) молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня (далі – ОПС) фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня (далі – ОС) молодшого бакалавра, ОКР спеціаліста / магістра, ОС бакалавра / магістра.

Програма вступного випробування для означених вище категорій вступників розробляється відповідним підрозділом приймальної комісії згідно програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови, яка регламентується наказом Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018 р. № 696 «Про затвердження програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови, здобутих на основі повної загальної середньої освіти».

Програма складається для вступників, яким надано право на спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти відповідно до розділу 8 Правил прийому до НУХТ (в т.ч. для відокремлених структурних підрозділів) у 2022 році.

Вступне випробування – це оцінювання підготовленості вступника до здобуття вищої освіти, що проводиться у формі вступного іспиту для іноземців, індивідуальної усної співбесіди, магістерського комплексного тесту, магістерського тесту навчальної компетентності, національного мультипредметного тесту, творчого конкурсу, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень, фахового іспиту.

Вступне випробування при вступі на навчання за освітнім ступенем **бакалавра** в НУХТ для вступників, що користуються спеціальними умовами участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти, проводиться у формі *індивідуальної усної співбесіди*.

Індивідуальна усна співбесіда – форма вступного випробування, яка передбачає очне оцінювання підготовленості (оцінювання знань, умінь та навичок) вступника з одного, двох або трьох предметів (складових), за результатами якої за кожний предмет (складову) виставляються оцінки за шкалою 100-200 (з кроком в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

Мета вступного випробування – оцінити ступінь підготовленості вступників з української мови для участі у конкурсному відборі на навчання у закладі вищої освіти.

ПЕРЕЛІК ТЕМ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ (ПИТАНЬ) НА ІНДИВІДУАЛЬНУ УСНУ СПІВБЕСІДУ

1. Фонетика. Предмет і значення фонетики. Аспекти вивчення мовних звуків. Класифікація голосних і приголосних звуків.
2. Графіка й орфографія. Звуки і букви. Співвідношення між буквами і звуками української мови.
3. Лексикологія. Слово як одиниця мови, його значення і поняття. Пряме й переносне значення слова. Типи переносного значення слова.
4. Фразеологія. Основні типологічні ознаки фразеологізмів. Джерела фразеології.
5. Лексикографія. З історії української лексикографії. Основні типи словників.
6. Частини мови і принципи їх виділення в українській мові. Повнозначні (самостійні) і не повнозначні (службові) частини мови. Вигуки.
7. Іменник. Семантичні та морфологічні ознаки, синтаксична роль. Граматичні категорії іменника.
8. Прикметник. Значення прикметників. Морфологічні ознаки і синтаксична роль прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників, їх значення й утворення. Відмінювання прикметників твердої і м'якої груп.
9. Числівник. Значення числівників. Їх граматичні ознаки. Прості, складні та складені числівники. Відмінювання і особливості вживання різних груп числівників.
10. Дієслово. Значення дієслів. Дієвідмінювання (відмінювані та незмінювані форми дієслова). Категорія виду дієслова. Безособові дієслова. Категорія особи. Категорія часу дієслова.
11. Дієприкметник. Активні та пасивні дієприкметники
12. Дієприслівник як форма дієслова. Дієслівні й прислівникові ознаки дієприслівника. Значення дієприслівників доконаного і недоконаного виду.
13. Прислівник. Значення прислівників. Морфологічні ознаки, синтаксична роль прислівників.
14. Службові частини мови. Синтаксичні функції.
15. Речення як основна синтаксична одиниця мови і мовлення. Типи речень за метою висловлювання. Інтонаційні, змістові й структурні особливості речень кожного типу.
16. Двоскладне просте речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного простого речення.
17. Односкладне речення. Характер головного члена в них. Структурно-семантичні типи односкладних речень.
18. Прості поширені й не поширені двоскладні та односкладні речення. Другорядні члени речення в двоскладному й односкладному реченні.
19. Повне і неповне речення. Типи неповних речень.
20. Речення з однорідними членами. Способи вираження однорідності. Узагальнювальні слова в реченнях.
21. Речення з відокремленими другорядними членами.
22. Звертання, його значення і способи вираження.
23. Вставні слова і словосполучення, їх зв'язок з членами речення і місце в реченні.

24. Складне речення як синтаксична одиниця. Структурна відмінність складного речення від простого. Засоби зв'язку частин складного речення.
25. Складносурядні речення.
26. Складнопідрядні речення з одним підрядним. Головна і підрядна частини. Різновиди складнопідрядних речень.
27. Складні речення зі сполучниковим і без сполучниковим зв'язками.
28. Засоби передачі чужого мовлення. Пряма, непряма і невласне пряма мова.
29. Основи сучасної української пунктуації. Система розділових знаків.
30. Розділові знаки у простому і складному реченнях.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ (ТИПОВІ ПРИКЛАДИ)

1. *Перекладіть словосполучення українською мовою:*

по приказу, поступить в университет, в его пользу, принимать участие, следующий выступающий, на протяжении дня, на следующей неделе.

2. *Відредагуйте речення:*

- До характеристики прикладається: атестат, справка з місця роботи, виписка з протоколу зборів трудового колективу.
- Слід відмітити, що в статті представлені цікаві результати багаторічної роботи авторів по досліджуваній проблемі.
- Двері закриваються, наступна зупинка - «Площа Шевченко».
- Цей поет являється одним з найбільш відоміших постатей у теперішньому літературному процесі.

3. *До поданих чоловічих та жіночих імен доберіть імена по батькові:*

Богдан –

Юрій –

Христина –

Віктор –

Анатолій –

Ілля –

Григорій –

Сава –

4. *Поставте наголоси у запропонованих словах:*

Роздрібний, сантиметр, свердло, середина, симетрія, благовіст, наскрізний, обруч, сантиметр, чорнозем.

5. *Знайдіть, які прислівники записані правильно:*

по сусідськи, удвох, з гори, на диво, віднині, нашвидку, без кінця, до вподоби, десь-інде, підчас, не даремно, с повна, з роду-віку, на-щастя, на виворіт, здалека.

6. *Уставте замість крапок скрізь в чи у: ... Астрахані, помітила ... очах, працювала ... бухгалтерії, одягнена ... хвоєю, загублені ... хвилях, розгубився ...*

складній ситуації, моя подруга ..читель початкових класів, ... сім, десь ... гаю, ... полі, ходити ... валянках, побачила ... оголошенні.

7. Позначте складні прикметники, які пишуться разом:

сліпучо/білий, жовто/гарячий, ніжно/рожевий, сніжно/білий,
північно/східний, світло/голубий, гірко/солоний, хіміко/біологічний,
західно/український, південно/західний, фізико/математичний,
всесвітньо/історичний, східно/український, кисло/молочний, біло/сніжний,
первісно/общинний, вічно/юний, воле/любний.

8. Установіть рід іменників (чоловічий, жіночий, середній, спільний):

папороть, СБУ, дівчина, путь, математик, вельможа, Сибір, тигр, токар,
поетеса, плетиво, нікчема, жіноцтво, листя, теля, дівча, злюка, бідолаха, хитрюга,
недоучка.

9. Знайдіть правильно написані займенникові форми: у декого, будь-до кого,
бозна-що, ні з ким, де-який, де з ким, на чийомусь, абиякий, аби-яка, якась, казна з
ким, будь-що, з будь-чим, будь з чим, ніякий, казна-чий.

10. Уставте пропущену літеру:

бе..коштовний, ..казати, ..керований, ..формувати, пере..кочити,
..фотографувати, ..плетений, ..питати, ..шити, ..тягнути, ро..тлумачити, не..терпний,
..фальшувати, бе..смертя, ..хвалити.

11. Уставте, де потрібно, м'який знак:

міл..ярд, ойкан..ня, мен..ший, Уман..щина, Поділ..ля, Бат..ківщина,
безбат..ченко, змагаєш..ся, віс..сю, ін..ший, жен..шень, спіл..чанський, кин..мо,
ріж..мо, насип..мо.

12. Кома перед і ставиться в реченні (розділові знаки пропущено):

- Мова українська сповнена поетичної грації і тому досить важка для перекладу.
- Доба Мазепи це час економічного політичного і культурного відродження України після Руїни.
- Треба зазначити що економічних понять в останні десятиліття з'являється все більше і більше.
- Жовто-блакитні барви символізують дві першооснови буття дух і матерія добро і зло вогонь і вода батько і мати.

13. Визначте складнопідрядні речення:

- Не видно і самого океану з височини, а тільки гори хмар, то снігових, то сивих, то блакитних...
- Якщо сьогодні я прийду до неї, вона мене в Александрію візьме.
- Орел мухи не ловить, а слон за мишею не ганяється.
- В моїй душі мелодія осіння, та в ній я чую ноти весняні.
- Десь на краю села дівчата співали веснянки, гомоніли й галасували діти.

- Людина відчуває свою слабкість тоді, коли її покидають надії.

14. Укажіть, у яких складносурядних реченнях кому поставлено помилково:

- Хай лягають зморшки на обличчя, і все вище тисне кров моя, юності в Вітчизни я позичу і пісень позичу в солов'я.
- Або гори Карпати сповиті в синяві мряки, або непроглядні густі праліси синіють здалека, немов зачарований, замкнений у собі, окремий світ.
- Ворожа авіація йшла на місто хвиля за хвилею, та особливо спрямовувався удар по головних об'єктах: Дніпрогес, вокзал, «Запоріжсталь».
- У ті грізні й неповторні дні легенди були буденною дійсністю, і творились вони звичайними смертними юнаками й дівчатами, дітьми й дідами.
- На тонкій шиї чорнів шнурок з дукачем, та червоніло дрібне добре намисто.

15. Пунктуаційну помилку допущено в реченні:

- Орбіту літа дописав листок і ліг на стежку, що прямує в осінь.
- Коли до тебе прилечу засяє все навкруг, як після теплого дощу в росі важкій зеленій луг.
- Завжди приємно було згадувати все, що зробив доброго, бо тільки воно вводить нас у коло інших людей, робить їх братами, а не просто сусідами.
- Дикі гуси зчиняють таке верескливе гелготання, що, почувши його, надовго не можеш витіснити із серця смутку.

На індивідуальній усній співбесіді вступнику буде запропоновано відповісти на 2 теоретичних питання та виконати 2 практичних завдання рівня стандарт по темам навчального матеріалу, що наведено в переліку тем.

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

на вступному випробуванні з української мови у формі **індивідуальної усної співбесіди** для вступу на навчання за освітнім ступенем **бакалавра** для категорій вступників, яким надано право на спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти згідно Правил прийому до НУХТ у 2022 році

Знання вступників на вступному випробуванні у формі **індивідуальної усної співбесіди** оцінюються за повнотою і якістю наданих в усній формі відповідей на два теоретичні питання і два практичні завдання, що поставлені членами комісії для проведення індивідуальної усної співбесіди для вступників на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра зі скороченим строком навчання (далі – комісія для проведення індивідуальної усної співбесіди) за програмою вступного випробування.

1. Структура оцінки

Вступне випробування з української мови у формі індивідуальної усної співбесіди оцінюється за шкалою 100 – 200 балів. Остаточна (загальна) оцінка формується за результатами відповідей вступника на чотири питання (завдання) у відповідності до критеріїв, наведених нижче.

2. Критерії оцінювання

Рівень знань вступника оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів:

200 балів – вступник надав розгорнуті і правильні відповіді на всі питання (завдання) співбесіди, вільно володіє предметною термінологією, логічно-послідовно викладає матеріал, виявляє самостійність суджень, наводить переконливі аргументи, швидко та впевнено відповідає на додаткові (уточнюючі) запитання.

190 балів – вступник надав розгорнуті і правильні відповіді на всі питання (завдання) співбесіди, вільно володіє предметною термінологією, логічно-послідовно викладає матеріал, проте допустив низку неточностей та/або незначних помилок при розкритті додаткових (уточнюючих) запитань, які не призвели до помилкових висновків.

180 балів – вступник надав розгорнуті і правильні відповіді на всі питання (завдання) співбесіди, повністю розкрив їх проблематику, вільно володіє предметною термінологією, логічно-послідовно викладає матеріал, проте допустив суттєві помилки у розкритті додаткових (уточнюючих) запитань.

170 балів – вступник надав повні і правильні відповіді на три із чотирьох питань (завдань) співбесіди, на четверте питання – неповну, але правильну відповідь.

160 балів – вступник надав повні і правильні відповіді на три із чотирьох питань (завдань) співбесіди, на четверте питання (завдання) – неповну відповідь, припускаючись помилок та/або неточностей, в тому числі при формулюванні висновків (узагальнень) та/або у предметній термінології.

155 балів – вступник надав повні і правильні відповіді на три із чотирьох питань (завдань) співбесіди, на четверте питання (завдання) відповідь відсутня або має фрагментарний характер.

150 балів – вступник надав повні і правильні відповіді на два із чотирьох питань (завдань) співбесіди, на третє питання (завдання) – неповну, але правильну

відповідь, на четверте питання (завдання) відповідь відсутня або має фрагментарний характер.

140 балів – вступник надав повні і правильні відповіді на два із чотирьох питань (завдань) співбесіди, на третє питання (завдання) – неповну відповідь, припускаючись помилок та/або неточностей, в тому числі при формулюванні висновків (узагальнень) та/або у предметній термінології, на четверте питання (завдання) відповідь відсутня або має фрагментарний характер.

135 балів – вступник надав повні і правильні відповіді на два із чотирьох питань (завдань) співбесіди, на інші питання (завдання) відповіді відсутні або мають фрагментарний характер.

130 балів – вступник надав повну і правильну відповідь на одне із чотирьох питань (завдань) співбесіди, на друге питання (завдання) – неповну, але правильну відповідь, на інші питання (завдання) відповіді відсутні або мають фрагментарний характер.

120 балів – вступник надав повну і правильну відповідь на одне із чотирьох питань (завдань) співбесіди, на друге питання (завдання) – неповну відповідь, припускаючись помилок та/або неточностей, в тому числі при формулюванні висновків (узагальнень) та/або у предметній термінології, на інші питання (завдання) відповіді відсутні або мають фрагментарний характер.

115 балів – вступник надав повну і правильну відповідь на одне із чотирьох питань (завдань) співбесіди, на інші питання (завдання) відповіді відсутні або мають фрагментарний характер.

110 балів – вступник надав неповну, але правильну відповідь на одне із чотирьох питань (завдань) співбесіди, на інші питання (завдання) відповіді відсутні або мають фрагментарний характер.

100 балів – вступник надав неповну відповідь на одне із чотирьох питань (завдань) співбесіди, припускаючись істотних помилок та неточностей, в тому числі при формулюванні висновків (узагальнень) та/або у предметній термінології, з порушенням логічної послідовності викладення матеріалу.

Негативна оцінка («незадовільно») – вступник не надав відповіді на жодне питання співбесіди, або його відповідь не має відношення до змісту запитань.

3. Порядок оцінювання

Оцінка за вступним випробуванням у формі індивідуальної усної співбесіди (далі – ІУС) визначається та оформлюється відповідною комісією для її проведення у такій послідовності:

1. Члени комісії для проведення індивідуальної усної співбесіди відмічають правильність усних відповідей на поставлені запитання в аркуші ІУС (аркуші усної відповіді на вступне випробування), який після її закінчення в усній формі підписується вступником та членами комісії, що проводили співбесіду.

2. Загальна оцінка за вступне випробування у формі ІУС проставляється в аркуші ІУС (аркуші усної відповіді на вступному випробуванні) та аркуші результатів вступного випробування.

3. Оформлені аркуші ІУС (аркуші усної відповіді на вступному випробуванні) та аркуші результатів вступного випробування голова комісії з проведення ІУС здає заступнику відповідального секретаря приймальної комісії, який перевіряє правильність їх заповнення.

4. Інформація про результати ІУС оголошуються вступнику у день її проведення.

Критерії оцінювання знань вступників на вступному випробуванні у формі ІУС розроблені комісією для проведення індивідуальної усної співбесіди.

Голова комісії для проведення
індивідуальної усної співбесіди

Тетяна НАЗАРЕНКО

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О.М., Тищенко О.М. Українська мова: правопис у таблицях, тестові завдання. Навчальний посібник для підготовки до ДПА та ЗНО для учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : КНИГОЛАВ, 2018. 192 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 284 с.
3. Білецька О. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО та ДПА. Тернопіль : Підручники і посібники, 2020. 608 с.
4. Білецька О., Витвицька С. Українська мова і література : тренажер для підготовки до ЗНО і ДПА. Тернопіль : Підручники і посібники, 2021. 144 с.
5. Експрес-підготовка до ЗНО. Українська мова та література. Київ : АССА, 2021. 296 с.
6. Заболотний В. ЗНО-2022. Українська мова та література. Повний курс підготовки до ЗНО та ДПА. Київ : Літера, 2021. 464 с.
7. Український правопис (новий): офіційний текст: схвалено Каб. Мін. України (Постанова №437 від 22.05.2019 р.). Затверджено Укр. нац. комісією з питань правопису (протокол № 5 від 22.10.2018 р.). Київ : Кондор, 2019. 284 с.

Інтернет-ресурси

8. Офіційний сайт Української мови. URL: <http://ukrainskamova.com>.
9. EdEra (лайфхаки з української мови). URL: <https://edera.gitbook.io/laifhaki-z-ukra-ns-ko-movi>.
10. Тренажер з правопису української мови. URL: <https://webpen.com.ua>.
11. Лінгвістичний портал MOVA.info. URL: <http://www.mova.info>.
12. Language Tool. Перевірки граматики. URL: <https://languagetool.org/uk>.